

Sygn. akt I A Ca 720/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Krzysztof Chojnowski (spr.)
Sędziowie	:	SA Elżbieta Bieńkowska SA Elżbieta Borowska
Protokolant	:	Iwona Aldona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) *Spółki z o.o. w R.*

przeciwko *K. S. (1)*

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego K. S. (1)

przeciwko (...) Spółce z o.o. w R.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 26 czerwca 2014 r. sygn. akt VII GC 129/13

I zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej powództwa wzajemnego:

a/ w punkcie I w ten sposób, że zasądza od pozwanego wzajemnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda wzajemnego K. S. (1) kwotę 128.824,67 (sto dwadzieścia osiem tysięcy osiemset dwadzieścia cztery 67/100) złotych z ustawowymi odsetkami od następujących kwot:

- od kwoty 62.138,74 złotych od dnia 8 stycznia 2013 r.,

- od kwoty 55.760,02 złotych od dnia 31 stycznia 2013 r.,

- od kwoty 10.925,91 złotych od dnia 13 maja 2013 r.;

b/ w punkcie III w ten sposób, że zasądza od pozwanego wzajemnego na rzecz powoda wzajemnego kwotę 9.735,05 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II oddala apelację powoda wzajemnego w pozostałej części, a apelację pozwanego wzajemnego (powoda głównego) w całości;

III zasądza od powoda głównego (pozwanego wzajemnego) na rzecz pozwanego głównego (powoda wzajemnego) kwotę 10.150,60 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

UZASADNIENIE

Powód główny (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. wnosił o zasądzenie od pozwanego głównego K. S. (1) kwoty 464.106,90 złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty 162.981,90 złotych od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 301.125,00 złotych od dnia 23 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty, tytułem kary umownej za niedostarczenie przez pozwanego głównego biomasy w październiku i grudniu 2012 roku. Domagał się też zasądzenia od pozwanego głównego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany główny K. S. (1) domagał się oddalenia powództwa głównego w całości na koszt powoda głównego, a jednocześnie wniósł powództwo wzajemne domagając się zasądzenia od powoda głównego (pozwanego wzajemnego) (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwoty 242.767,48 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 20 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu obejmującymi koszty zastępstwa procesowego. Wskazywał, że żądana przez niego w pozwie wzajemnym kwota obejmuje karę umowną za bezzasadną odmowę odbioru dostarczonego przez niego peletu z uwagi na jego jakość, szkodę w postaci kosztów transportu i składowania nieodebranego przez powoda głównego (pozwanego wzajemnego) towaru, a także stratę wynikającą ze sprzedaży nieodebranego towaru innym podmiotom po obniżonej cenie, jak i kwotę 55.760,02 złotych wpłaconą przez niego tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Na rozprawie w dniu 9 stycznia 2014 roku powód główny cofnął powództwo w zakresie kwoty 57.762,02 złotych, a pozwany główny wyraził na to zgodę.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. przeciwko K. S. (1) o zapłatę kwoty 464.106,90 złotych umorzył postępowanie w zakresie kwoty 57.762,02 złotych, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w sprawie z powództwa wzajemnego K. S. (1) przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. o zapłatę kwoty 242.767,48 złotych zasądził od pozwanego wzajemnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda wzajemnego K. S. (1) kwotę 55.760,02 złotych z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym od dnia 20 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo wzajemne w pozostałym zakresie i zasądził od pozwanego wzajemnego na rzecz powoda wzajemnego kwotę 149 złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 23 lipca 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. jako kupujący i K. S. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) jako sprzedający zawarli umowę, w której K. S. (1) zobowiązał się dostarczyć Spółce (...) w okresie od 16 lipca 2012 do 31 grudnia 2012 roku łącznie 30.000 Mg biomasy pozaleśnej w formie peletu z łuski słonecznika w cenie 36,50 PLN/GJ o charakterystyce podanej w § 4 umowy dotyczącej między innymi zawartości wilgoci i popiołu w stanie roboczym. W warunkach kwalifikacji i odbioru dostawy stanowiących integralną część kontraktu stwierdzono, że w przypadku peletu może być dokonane sprawdzenie proporcji wagowych części spletowych i części luźnych poprzez pomiar wagowy procentowej zawartości części luźnych na podstawie

pobranej próbki, której dokonuje pracownik oddziału w obecności upoważnionego przedstawiciela sprzedającego lub kierowcy dostarczającego biomasę. Zgodnie dopuszczono zawartość do 20% wagi części luźnych (niespeletowanych). Dostawa miała następować według harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy z § 3 umowy do (...) Spółki Akcyjnej (...) w B.. W § 3 ust. 4 strony postanowiły, że kupujący ma prawo w uzgodnieniu ze sprzedającym do dokonania zmian w harmonogramie dostaw polegających na zwiększeniu lub zmniejszeniu ilości dostarczanej biomasy pomiędzy poszczególnymi miesiącami, dla których wymagane było pisemne porozumienie stron procesu. W umowie postanowiono też, że w razie wystąpienia siły wyższej strony są zwolnione z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy, jak i zabezpieczenia należytego wykonania umowy. W § 15 ust. 7 umowy przewidziano, że w sprawach nieuregulowanych umową stosuje się przepisy kodeksu cywilnego i innych właściwych przepisów prawa.

W dniach 23 i 24 lipca 2012 roku odbiorca ze strony (...) w B. odmówił przyjęcia biomasy dostarczonej przez K. S. (1) kilkoma ciężarówkami, wskazując, że zawartość rozkruszu jest ponad normę.

W dniu 24 lipca 2012 roku w miejscu dostarczania biomasy wystąpił pożar, który spowodował wstrzymanie do odwołania realizacji umowy stron, o (...) Spółka (...) poinformowała K. S. (1). W następstwie tego, a także z uwagi na znaczne koszty magazynowania peletu K. S. (1) kilkakrotnie zwracał się do Spółki (...) z prośbą o wskazanie innego miejsca docelowego dostarczania towaru i zgodnie z § 1 pkt 7 umowy stron przedstawił ofertę cenową uwzględniającą koszty transportu do innych oddziałów. Spółka (...) nie przyjęła jednak tej propozycji wskazując, że cena jest zbyt wysoka, a dodatkowo podała, że inne oddziały (...) Spółki Akcyjnej mają bardziej restrykcyjne wymagania jakościowe co do peletu, gdyż ilość rozkruszu nie może w nich przekraczać 5%, natomiast dotychczasowe dostawy K. S. (1) ukazały, że nie została spełniona norma 20%.

Pismem z dnia 24 września 2012 roku Spółka (...) poinformowała K. S. (1), że od dnia 1 października 2012 roku planowane jest wznowienie dostaw do (...) w B. w ograniczonym zakresie, natomiast w dniu 12 października 2012 roku zwróciła się do niego z prośbą o zmianę umowy w formie aneksu i przesunięcie niezrealizowanej dostawy biomasy na następny rok. W odpowiedzi na to w dniu 16 października 2012 roku K. S. (1) zakwestionował sposób oceny jakości biomasy oraz nie wyraził zgody na zmianę warunków umowy. Jednocześnie wniósł o wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy za porozumieniem stron z dniem 31 października 2012 roku, zastrzegając, że w przeciwnym wypadku pismo to należy traktować jako wypowiedzenie.

W dniu 14 listopada 2012 roku Spółka (...) powiadomiła K. S. (1), że zarząd Spółki (...) podjął uchwałę o rozwiązaniu umowy nr (...) za porozumieniem stron. W związku z tym K. S. (1) odmówił podpisania odrębnego porozumienia w tym przedmiocie i nie zgodził się na zapłatę naliczonej przez Spółkę (...) kary umownej z tytułu niewykonania dostaw w październiku i grudniu 2012 roku. K. S. (1) wezwał Spółkę (...) do zapłaty kwoty zabezpieczenia wykonania umowy oraz kar umownych z uwagi na niewłaściwą odmowę odbioru towaru.

Pomiędzy 8 a 18 października 2012 roku odbiorca kilkakrotnie nie przyjął dostarczonej przez K. S. (1) biomasy, wskazując, że rozkrusz jest zbyt duży. W jednym wypadku podał, że produkt jest niezidentyfikowanego pochodzenia, a w trzech innych, iż przekroczenie norm ujawniło przeprowadzone badanie przesiewowe. W jednym wypadku dodatkowo wykonano badanie laboratoryjne, które potwierdziło przyjęty wstępnie wynik. W tym okresie ocena jakości dostarczonej biomasy polegała na porównaniu towaru z wzorcami poglądowymi. W przypadku stwierdzenia, że biomasa nie spełnia wymogów na żądanie dostawcy dokonywano jej przesiewania, a następnie pobierano próbki do badania laboratoryjnego.

Ustalenia te Sąd Okręgowy poczynił na podstawie dokumentów prywatnych, takich jak umowa z dnia 23 lipca 2012 roku, protokoły odmowy odbioru biomasy wraz z fotografiami oraz korespondencja między powodem a pozwanym, których autentyczność nie była podważana w toku procesu. Za wiarygodne Sąd uznał też zeznania świadka P. J., który logicznie przedstawił procedurę badania peletu, a jego zeznania znajdowały odbicie w zgromadzonych w sprawie dokumentach. Walorem obiektywności i rzetelności Sąd obdarzył sporządzoną w sprawie opinię instytutu technologii drewna, bowiem zawierała ona jasne i stanowcze wnioski końcowe, a strony nie zgłaszały do niej żadnych zastrzeżeń.

Sąd oddalił natomiast wniosek pozwanego (powoda wzajemnego) o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości przyjmując, że ustalenie wysokości odszkodowania nie wymagało w tym wypadku wiedzy specjalnej.

Omawiając podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy w pierwszym rzędzie wskazał, że skoro powód główny cofnął żądanie udzielenia ochrony prawnej w zakresie kwoty 57.762,02 złotych, zaś pozwany główny wyraził na to zgodę, a cofnięcie pozwu nie było sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego, ani nie zmierzało do obejścia prawa, to Sąd umorzył postępowanie co do kwoty 57.762,02 złotych na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 4 k.p.c.

Jednocześnie Sąd I instancji uznał, że powód główny nie miał podstaw do obciążenia pozwanego głównego karą umową w kwocie 301.125 złotych z tytułu braku przewidzianych harmonogramem dostaw w grudniu 2012 roku. W tym czasie nie obowiązywała już umowa stron, bowiem została wcześniej rozwiązana na skutek zgodnych oświadczeń woli obu stron – K. S. (1) w piśmie z dnia 16 października 2012 roku, natomiast zarządu Spółki (...) poprzez podjęcie uchwały w tym przedmiocie, które to oświadczenie niewątpliwie dotarło do K. S. (1) w dniu 14 listopada 2012 roku. Spółka (...) nie kwestionowała, że jej uprawniony organ zgodził się na propozycję K. S. (1) rozwiązania umowy stron, a warunkiem zgodnego zakończenia stosunku prawnego nie był podpis obu stron umowy.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że choć umowa stron nie regulowała wprost kwestii jej rozwiązania, to odsyłała do odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego. Z art. 77 § 2 k.c. wynika zaś, że jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie powinno być stwierdzone pismem. Użytego w tym przepisie sformułowania „stwierdzenie pismem” nie można jednak utożsamiać z koniecznością złożenia oświadczenia woli na piśmie przez obie strony, gdyż chodzi tu o potwierdzenie na piśmie i tylko dla celów dowodowych, a nie pod rygorem nieważności, dokonania jednej z wymienionych w tym przepisie czynności. Stwierdzenie pismem, o jakim mowa w art. 77 k.c., może pochodzić tylko od jednej ze stron stosunku prawnego. Można też skutecznie rozwiązać umowę zawartą na piśmie poprzez czynności konkludentne.

Wobec tego, że w grudniu 2012 roku nie obowiązywała między stronami umowa o dostawę biomasy, to nie zaistniała przewidziana w § 11 umowy stron podstawa do obciążenia pozwanego głównego przez powoda głównego karą umową za niedostarczenie zakontraktowanej ilości biomasy.

Zdaniem Sądu I instancji powód główny nie miał również podstaw do obciążenia pozwanego głównego karą umową w kwocie 162.981,90 złotych z tytułu braku dostawy w październiku 2012 roku. Sąd ten zaznaczył, że pomiędzy stronami istniały pewne ustalenia, wymuszone pożarem (noszącego znamiona siły wyższej), co do miejsca odbioru peletu. Pod koniec września 2012 roku powiadomiono K. S. (1) o przewidywanym wznowieniu dostaw biomasy w ograniczonym zakresie na poziomie około 3280 Mg, zaś w umowie przewidywano, że wielkość ta wyniesie 5500 Mg, a wszelkie zmiany w harmonogramie wymagały pisemnego porozumienia stron umowy, co w sprawie nie miało miejsca. Ponadto Spółka (...) w dniu 12 października 2012 roku wystosowała do K. S. (1) prośbę o przesunięcie niezrealizowanych dostaw na następny rok w formie aneksu, co ostatecznie spotkało się z odmową K. S. (1). Taka sytuacja, to jest brak jednoznacznej informacji co do wielkości oczekiwanej w związku ze zmniejszonymi możliwościami odbioru przez (...) w B. dostawy peletu w październiku 2012 roku i postawa Spółki (...) zaprezentowana w piśmie z dnia 12 października 2012 roku nie uzasadniała przyjęcia, że K. S. (1) miał kategoryczny obowiązek ponownego wypełniania zobowiązań w konkretnej wysokości, co wyłączało możliwość żądania od niego zapłacenia jakichkolwiek kar umownych.

Sąd Okręgowy uznał też, że powództwo wzajemne K. S. (1) przeciwko Spółce (...) było uzasadnione jedynie w części obejmującej kwotę 55.760,02 złotych. Suma ta została wpłacona przez powoda wzajemnego na rzecz pozwanego wzajemnego tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy. W § 10 ust. 5 umowy strony postanowiły zaś, że zwrot zabezpieczenia należytego jej wykonania nastąpi w terminie do 30 dni od daty upływu terminu obowiązywania umowy wraz z odsetkami wynikającymi z rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane. Skoro umowa przestała obowiązywać, to zasadne okazało się żądanie zwrotu zabezpieczenia. Wobec tego, że Spółce (...) nie przysługiwało względem K. S. (1) roszczenie z tytułu kar umownych, to nie mogła ona dokonać skutecznego potrącenia kwot tych kar umownych z kwotą zabezpieczenia.

Sąd I instancji wskazał też, że skoro w umowie strony postanowiły, że zwrot zabezpieczenia należytego jej wykonania nastąpi w terminie do 30 dni od ustania jej obowiązywania, zaś K. S. (1) domagał się zasądzenia odsetek od późniejszego terminu – a mianowicie od dnia 20 grudnia 2012 roku, to Sąd uwzględnił roszczenie uboczne zgodnie z żądaniem pozwu, stosownie do art. 481 § 1 k.c.

W pozostałej części powództwo wzajemne Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 483 § 1 k.c. z uwagi na niewykazanie, aby Spółka (...) bezzasadnie odmawiała przyjęcia zakontraktowanej biomasy i w ten sposób nienależycie wykonywała obowiązek odbioru zakontraktowanej biomasy.

Przede wszystkim brak było przesłanek dyskredytujących sposób pomiaru jakości peletu przez odbiorców działających w imieniu Spółki (...). W wyniku przeprowadzonych badań nie zaakceptowano i odmówiono przyjęcia części dostarczonej przez K. S. (1) biomasy i nie można uznać, że te decyzje były nieprawidłowe, a dostarczany towar nie przekraczał dopuszczalnych wartości rozkruszu (części luźnej – niespeletowanej). Świadek P. J., jako niezainteresowany w korzystnym rozstrzygnięciu na rzecz którejkolwiek strony jasno i spójnie przedstawił procedurę badania biomasy, a jego wersja zdarzeń ma odzwierciedlenie w załączonych dokumentach. Świadek ten wskazał, że badanie organoleptyczne opierało się na porównaniu wzorców poglądowych z dostarczonym towarem, a oprócz tego robiono zdjęcia. W sytuacji gdy przedstawiciel dostawcy nie zgadzał się z oceną, na jego wniosek przeprowadzono kolejne testy – metodą przesiewową. Potwierdził, że w przypadku jednej ciężarówki towar wyzwał nieprzyjemny odór. W tym kontekście nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że kierowcy K. S. (1) podpisywali protokoły odmowy przyjęcia dostawy i nie wnosili żadnych zastrzeżeń co do sposobu pomiaru jakości, czy też samego poboru próbek. Z zeznań świadka jak i dokumentów badań przesiewowych i laboratoryjnych wynika jednoznacznie, że wstępna ocena ilości rozkruszu w pelecie była potwierdzana w kolejnych bardziej szczegółowych analizach. Co więcej, badania laboratoryjne wykazały, że badania sitowe dawały korzystniejsze dla K. S. (1) wyniki (sitowe – 25,7% zawartości rozkruszu, laboratoryjne – 26,78%), a oba badania niezbiecie dowodziły prawidłowości wcześniejszego uznania, że ta konkretna partia zawierała przekroczenie dopuszczalnej umownie wagi części luźnych. Taka konstatacja wypływa także z opinii Instytutu (...), w której wprawdzie wskazano, że ocena wzrokowa rozkruszu jest niewłaściwa, ale też zaznaczono, że zapisy umowy w odniesieniu do jakości były wysoce nieprecyzyjne. Jednocześnie zaakcentowano, że metoda organoleptyczna może służyć do kwalifikacji lub wykluczenia materiału do dalszych analiz i stwierdzono, że w przypadkach kwestionowania przez jedną ze stron jakości dostarczanych biopaliw istnieje uniwersalna metoda oceny polegająca na przeprowadzeniu analizy sitowej. Nie można zatem zarzucić Spółce (...), że nie dokonywała szczegółowego badania wszystkich ciężarówek. Skoro jakość dwóch pierwszych ciężarówek z biomasą dokonana na podstawie badania organoleptycznego pracowników (...) w B. była właściwa, to bezprzedmiotowe było automatyczne badanie kolejnych w związku z brakiem wyartykułowanego żądania przez zainteresowanego K. S. (1). Zaprezentowanej oceny nie jest w stanie zmienić także okoliczność, że pelet był często wysypywany i niezabezpieczany w żaden sposób, bowiem ani w umowie ani też w warunkach kwalifikacji i odbioru dostaw strony nie zastrzegły szczegółowo warunków jego wysypywania.

O kosztach procesu związanych z powództwem głównym Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, 490). oraz części IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. nr 225, poz. 1635 ze zm.).

Z kolei o kosztach procesu związanych z powództwem wzajemnym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., uwzględniając wygraną powoda wzajemnego w 23% i utrzymanie się z obroną przez pozwanego wzajemnego w 77%.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwo wzajemne co do kwoty 159.522,96 złotych z ustawowymi odsetkami oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu związanych z powództwem wzajemnym zaskarżył apelacją powód wzajemny, zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, tj.:

- zeznań świadka P. J. polegającą na przyjęciu, iż zeznania jego są wiarygodne, uznaniu go za niezainteresowanego w korzystnym rozstrzygnięciu na rzecz żadnej ze stron, podczas gdy P. J. jest pracownikiem (...) Górnictwo o (...) S.A. (...) i spółka ta jest jedynym akcjonariuszem pozwanego wzajemnego,

- brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie opinii biegłego, tj. Instytutu (...) w P. Zakład Ochrony (...) i wydanie orzeczenia z pominięciem tej opinii i sprzecznego z opinią,

- pominięcie części dowodu w postaci postanowień umowy nr (...). (...) z dnia 23 lipca 2012 roku, tj. § 5 pkt 3b i uznanie, że zapisy umowy w odniesieniu do jakości towaru były wysoce nieprecyzyjne,

- pominięcie dowodu z zapisów § 2 pkt 7, 8, 11 umowy nr (...). (...) z dnia 23 lipca 2012 roku i błędne uznanie, że skoro jakość dwóch pierwszych ciężarówek zbadana organoleptycznie była właściwa, to bezprzedmiotowe było automatyczne badanie kolejnych ciężarówek z towarem,

b) art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i błędne stosunkowe rozdzielanie kosztów postępowania,

c) art. 84 ust. 2 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich niezastosowanie, wobec nie orzeczenia z urzędu zwrotu różnicy pomiędzy kwotą zaliczki pobranej od powoda wzajemnego, a kwotą zaliczki należnej;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 794 k.c. poprzez przyjęcie, że kierowcy, którzy dostarczali towar do (...) byli pracownikami powoda wzajemnego, podpisywali protokoły odmowy przyjęcia towaru i nie wnosili żadnych zastrzeżeń co do sposobu pomiaru, czy też samego poboru próbek, gdy tymczasem byli to przewoźnicy, których ze spedytorem powoda wzajemnego łączyła umowa przewozu.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w części i zasądzenie od pozwanego wzajemnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda wzajemnego K. S. (2) kwoty 159.522,96 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych oraz nakazanie zwrotu powodowi wzajemnemu nadpłaconej przez niego zaliczki na poczet opinii biegłego, ewentualnie uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Domagał się dopuszczenia dowodu z dokumentów w postaci zlecenia spedycyjnego nr (...) i oferty spedycyjnej (...) -6.

Powyższy wyrok w części oddalającej powództwo główne i w części rozstrzygającej o kosztach procesu związanych z powództwem głównym oraz w części uwzględniającej powództwo wzajemne w kwocie 55.760,02 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2012 roku i w części rozstrzygającej o kosztach procesu związanych z powództwem wzajemnym zaskarżył apelacją powód główny (pozwany wzajemny), zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść wyroku i wynik sprawy tj.:

1. w sprawie z powództwa głównego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. przeciwko K. S. (1):

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, które nie znajdują żadnego oparcia w materiale dowodowym sprawy i które z tego powodu uznawać należy jako dowolne, polegające na wyrażeniu błędnego stanowiska, że zarząd (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. wydał uchwałę zawierającą skierowane do pozwanego oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy łączącej strony i w konsekwencji tego powód nie miał podstaw do naliczenia i obciążenia pozwanego karą umowną za brak dostaw biomasy w grudniu 2012 roku, przy czym Sąd I instancji w ogóle nie zbadał treści tej uchwały i nie dysponował nią jako dowodem w sprawie, podczas gdy w realiach

stanu faktycznego ta uchwała zarządu nie była oświadczeniem woli kierowanym do powoda i nie została mu doręczona, bowiem stanowiła akt wewnętrzny (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymagany i wydany w trybie ładu korporacyjnego, zawierający jedynie aprobatę co do zamierzonego w odrębnym trybie zawarcia porozumienia rozwiązującego umowę na skutek zgodnej woli stron, pod warunkami: zachowania formy pisemnej porozumienia oraz nieodwołalnego, wzajemnego zrzeczenia się przez strony w jego treści wszelkich roszczeń na przyszłość, którego to porozumienia pozwany nie podpisał, nie zawarł i nie odesłał powodowi, mimo, iż dla tych celów zostało mu ono doręczone,

- art. 233 k.p.c. poprzez błędną, jednostronną i wybiórczą ocenę materiału dowodowego i w konsekwencji tego dokonanie przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych prowadzących do przyjęcia, że pozwany na skutek okoliczności leżących po stronie powoda nie posiadał należytego rozeznania i jednoznacznej informacji co do tego, czy i w jakiej wielkości ma realizować obowiązek harmonogramowych dostaw peletu w miesiącu październiku 2012 roku, a tym samym błędnego i niesłusznego przyjęcia, że niespełnione zostały przesłanki ustanowione w § 11 umowy, co dyskwalifikowało możliwość żądania przez powoda zapłacenia jakichkolwiek kar umownych również za ten miesiąc;

2. w sprawie z powództwa wzajemnego K. S. (1) przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.:

- art. 233 k.p.c. poprzez błędną, jednostronną i wybiórczą ocenę materiału dowodowego i w konsekwencji tego dokonanie przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych prowadzących do przyjęcia, że z uwagi na skuteczne rozwiązanie umowy na zasadzie porozumienia stron i braku podstaw do żądania przez pozwanego wzajemnego zapłacenia przez powoda wzajemnego kar umownych za niedostarczoną biomasę, a tym wobec braku podstaw do dokonanego przez powoda ich potrącania z ustanowionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, powodowi wzajemnemu należy się zwrot kwoty 55.760,02 złotych z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w całości i zasądzenie od pozwanego głównego kar umownych w żądanej pozwem kwocie 406.344,88 złotych oraz zasądzenie od pozwanego głównego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądami I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie w całości powództwa wzajemnego K. S. (1) przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. i zasądzenie od powoda wzajemnego na rzecz pozwanego wzajemnego kosztów postępowania przed Sądami I i II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Domagał się dopuszczenia dowodów z: uchwały Zarządu (...) Sp. z o.o. nr (...) w sprawie zawarcia z pozwanym umowy nr (...) na dostawy biomasy – na okoliczność trybu i procedur wewnętrznych stosowanych przy składaniu przez Spółkę oświadczeń woli dotyczących jej zobowiązań cywilnoprawnych (zawieraniu i rozwiązywaniu umów): wniosku działu obrotu biomasą (DB) do zarządu (...) Sp. z o.o. z dnia 12 listopada 2012 roku na okoliczność trybu, sposobu i warunków wnioskowanych jako niezbędne do rozwiązania na zasadzie porozumienia stron umowy nr (...); uchwały nr (...) zarządu (...) Sp. z o.o. wyrażającej zgodę na rozwiązanie umowy nr (...) na dostawy biomasy – na okoliczność sposobu, trybu i warunków jej rozwiązania, która to uchwała przywołuje pisemne porozumienie stron i warunek zrzeczenia się roszczeń jako konieczne do rozwiązania stosunku prawnego łączącego strony; wyciągu z aktu założycielskiego (...) Sp. z o.o. – na okoliczność sposobu wewnętrznego, korporacyjnego procedowania zarządu przy prowadzeniu spraw Spółki, w tym przy zawieraniu i rozwiązywaniu umów cywilno – prawnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nieuzasadniona jest apelacja pozwanego wzajemnego (powoda głównego), na uwzględnienie w części zasługuje natomiast apelacja powoda wzajemnego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji powoda głównego w części dotyczącej powództwa głównego trzeba wskazać, że o ile prawidłowe są ustalenia Sądu I instancji co do tego, iż w piśmie z dnia 16 października 2012 roku pozwany główny zwrócił się do powoda głównego o wyrażenie zgody na rozwiązanie z dniem 31 października 2012 roku za porozumieniem stron umowy nr (...), jednocześnie wskazując, że w braku zgody pismo to należy traktować

jako wypowiedzenie umowy stron ze skutkiem jej rozwiązania na dzień 31 października 2012 roku, jak również co do tego, iż w dniu 14 listopada 2012 roku pozwany główny został poinformowany o podjęciu przez zarząd powoda głównego uchwały o rozwiązaniu za porozumieniem stron umowy nr (...) i ustalenia te Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, to nie można zgodzić się z oceną Sądu Okręgowego, że na skutek pisma pozwanego głównego z dnia 16 października 2012 roku i uchwały zarządu powoda głównego o rozwiązaniu za porozumieniem stron umowy nr (...) doszło do rozwiązania tej umowy.

Dołączona do apelacji powoda głównego uchwała jego zarządu nr (...) o rozwiązaniu za porozumieniem stron umowy nr (...), jak słusznie podniósł powód główny, jest jedynie aktem wewnętrznym, aprobującym porozumienie rozwiązujące umowę nr (...) z zapisami dotyczącymi bezwarunkowego i nieodwołalnego zrzeczenia się przez pozwanego głównego wszelkich roszczeń z tytułu realizacji tej umowy. Uchwała ta nie stanowi oświadczenia woli powoda głównego co do rozwiązania za porozumieniem stron umowy nr (...).

Do rozwiązania przez strony umowy nr (...) nie doszło w formie pisemnej. Nie można też uznać, że do rozwiązania przez strony tej umowy mogło dojść poprzez czynności konkludentne. Z dołączonego do e-maila z dnia 14 listopada 2012 roku informującego pozwanego głównego o podjęciu przez zarząd powoda głównego uchwały o rozwiązaniu za porozumieniem stron umowy nr (...) (k. 137) projektu porozumienia o rozwiązaniu tej umowy wynika, że warunkiem jej rozwiązania było bezwarunkowe i nieodwołalne zrzeczenie się przez strony wszelkich ewentualnych roszczeń (w tym odszkodowań) powstałych z tytułu dotychczasowego wykonywania umowy (k. 138-139). Zrzeczenie się roszczenia, jako rodzące daleko idące skutki, musi być wyraźne, zrzeczenia się roszczenia nie można domniemywać.

Nie sposób też uznać, że pismem z dnia 16 października 2012 roku pozwany główny dokonał skutecznego wypowiedzenia umowy nr (...). Umowa ta była umową terminową, w której nie przewidziano możliwości jej wypowiedzenia. Wypowiedzenia umowy terminowej nie przewidują także przepisy kodeksu cywilnego.

Tym samym trzeba uznać, że umowa stron nr (...) wygasła z upływem terminu jej obowiązywania, tj. z dniem 31 grudnia 2012 roku.

Fakt obowiązywania umowy stron do dnia 31 grudnia 2012 roku nie implikuje jednak wniosku, że pozwany główny jest zobowiązany do zapłacenia powodowi głównemu kary umownej za niedostarczenie biomasy w październiku i grudniu 2012 roku na podstawie art. 483 k.c. w zw. z art. 484 k.c.

W § 11 ust. 2 umowy stron przewidziano, że kupujący ma prawo do naliczenia kary umownej za niedostarczenie biomasy przez sprzedającego w ilości określonej w § 1 ust. 1 umowy, tj. w ilości całkowitej dostarczanej według harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy, przewidzianym w § 3 umowy, zaś w ust. 3 § 11 umowy wskazano, że ilość niedostarczonej biomasy (z zastrzeżeniem § 1 ust. 2) będzie obliczana jako różnica ilości zamówionej biomasy w danym miesiącu, zgodnie z harmonogramem dobowych dostaw biomasy za dany miesiąc, pomniejszonej o ilość z § 1 ust. 2 i rzeczywistej dostawy.

W § 3 ust. 4 umowy wskazano, że dostawy biomasy będą realizowane zgodnie z ustalonym harmonogramem miesięcznych dostaw biomasy. Przewidziano także, że kupujący ma prawo w uzgodnieniu ze sprzedającym do dokonania zmian w harmonogramie miesięcznych dostaw polegających na zwiększeniu lub zmniejszeniu ilości dostarczanej biomasy pomiędzy poszczególnymi miesiącami, przy czym zmiany w harmonogramie miesięcznych dostaw biomasy wymagają pisemnego porozumienia stron umowy. W § 3 ust. 7 umowy strony postanowiły, że dostawy będą realizowane według harmonogramu dobowych dostaw biomasy, który będzie określany przez kupującego i uzgadniany ze sprzedającym oraz przesyłany sprzedającemu najpóźniej na 2 dni przed rozpoczęciem miesiąca (drogą elektroniczną lub faksem). W § 1 ust. 2 umowy przewidziano, że zmniejszenie przez kupującego w okresie obowiązywania umowy całkowitej ilości biomasy do 20% wymaga pisemnego powiadomienia sprzedającego, przy czym o zmniejszeniu zapotrzebowania na dany miesiąc kupujący powiadomi sprzedającego w terminie do 4 dni roboczych przed upływem miesiąca poprzedzającego miesiąc, którego dotyczy zapotrzebowanie.

Z przewidzianego w § 3 umowy stron harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy wynika, że w październiku 2012 roku pozwany główny miał dostarczyć biomasę w ilości 5.500 Mg. W dniu 24 lipca 2012 roku w(...) w B., gdzie pozwany główny dostarczał biomasę, miał jednak miejsce pożar, uznany przez obie strony za siłę wyższą (k. 79, 87), a po tym pożarze instalacje do podawania biomasy zostały uruchomione w części w dniu 1 października 2012 roku, a także w dniu 1 lutego 2013 roku (k. 451). Skoro skutków pożaru w (...)w B. nie usunięto nawet do końca 2012 roku, to w następstwie tego pożaru powód główny mógł wstrzymać odbiór biomasy od pozwanego głównego. W § 9 ust. 4 umowy strony przewidziały bowiem, że jeżeli przypadek siły wyższej trwa dłużej niż 7 dni, wówczas strona dotknięta skutkami jej działania jest zwolniona z obowiązku dostawy bądź odbioru biomasy na czas trwania tej siły bądź jej skutków. Powód główny poinformował pozwanego głównego o wstrzymaniu odbioru od niego biomasy w piśmie z dnia 21 sierpnia 2012 roku, a wcześniej w e-mailu z dnia 25 lipca 2012 roku, a także w piśmie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (k. 79-81).

W piśmie 24 września 2012 roku powód główny poinformował pozwanego głównego, że od dnia 1 października 2012 roku planowane jest wznowienie dostaw biomasy do(...) w B., przy czym w październiku 2012 roku przewiduje się dostawy biomasy na poziomie około 3.280 Mg (k. 95-96). Pismo to nie stanowiło zgodnej z umową stron zmiany harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy na październik 2012 roku. W piśmie tym nieprecyzyjnie określono ilość biomasy, którą pozwany główny miał dostarczyć w październiku 2012 roku. Pismo to było całkowicie jednostronne, podczas gdy – jak wskazano powyżej – zmiany w harmonogramie miesięcznych dostaw biomasy wymagały pisemnego porozumienia stron umowy. Brak zgody pozwanego głównego na zmianę harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy wynika z pisma pozwanego głównego z dnia 16 października 2012 roku dotyczącego rozwiązania lub wypowiedzenia umowy stron (k. 101). Jednocześnie pismo z 24 września 2012 roku pozwany główny otrzymał w dniu 28 września 2012 roku (k. 97), a zatem nie w przewidzianym w § 1 ust. 2b umowy stron terminie do 4 dni roboczych przed upływem miesiąca poprzedzającego miesiąc, którego dotyczy zapotrzebowanie. Jednocześnie pozwany główny nie ustalił i nie uzgodnił z pozwanym głównym oraz nie przesłał pozwanemu głównemu najpóźniej na 2 dni przed rozpoczęciem miesiąca (drogą elektroniczną lub faksem) harmonogramu dobowych dostaw biomasy, stosownie do § 3 ust. 7 umowy stron. Skierowany do pozwanego głównego e-mail, do którego dołączono harmonogram miesięcznych dostaw na październik 2012 roku nie stanowi uzgodnienia z pozwanym głównym harmonogramu dobowych dostaw biomasy na październik 2012 roku, a jednocześnie nie zawiera on daty, a tym samym nie sposób stwierdzić, kiedy został on przesłany pozwanemu głównemu.

Nie sposób też uznać, że dokonano zgodnej z umową stron zmiany harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy na grudzień 2012 roku, skoro z pisma z dnia 28 listopada 2012 roku, dostarczonego pozwanemu głównemu w dniu 3 grudnia 2012 roku, wynika, że powód główny dopiero przesłał pozwanemu głównemu harmonogram miesięcznych dostaw biomasy na grudzień 2012 roku (k. 148-149).

Przewidziany w § 3 umowy stron harmonogram miesięcznych dostaw biomasy, z którego wynika, że w grudniu 2012 roku pozwany główny miał dostarczyć biomasę w ilości 5.500 Mg przestał obowiązywać strony po uznaniu przez nie, że pożar w (...) w B. z dnia 24 lipca 2012 roku stanowił siłę wyższą (k. 79, 87) i po poinformowaniu pozwanego głównego przez powoda głównego o wstrzymaniu odbioru biomasy w piśmie z dnia 21 sierpnia 2012 roku, a wcześniej w e-mailu z dnia 25 lipca 2012 roku, a także w piśmie z dnia 1 sierpnia 2012 roku (k. 79-81). Jednocześnie przed grudniem 2012 roku powód główny nie poinformował pozwanego głównego, że ustały skutki pożaru w (...) w B., czy też, że strony wracają do przewidzianego w umowie stron harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy. Powód główny nie mógł zatem nałożyć na pozwanego głównego kary umownej za niedostarczenie w grudniu 2012 roku biomasy w ilości 5.500 Mg (k. 154).

Wobec braku zgodnej z umową stron zmiany harmonogramu miesięcznych dostaw biomasy na październik i grudzień 2012 roku i braku ustalonego zgodnie z umową stron harmonogramu dobowych dostaw biomasy na październik i grudzień 2012 roku powód główny nie mógł wymagać od pozwanego głównego dostarczenia w październiku i grudniu 2012 roku jakichkolwiek ilości biomasy. Niedostarczenie przez pozwanego głównego ilości biomasy określonej w wadliwie, nieskutecznie zmienionych harmonogramach miesięcznych dostaw biomasy nie daje podstaw

do stwierdzenia, że pozwany główny nie wywiązał się z przewidzianego w umowie stron obowiązku dostarczenia biomasy. Tym samym nie zaistniała przewidziana w § 11 ust. 2 umowy stron podstawa do obciążenia pozwanego głównego karą umową na niedostarczenie biomasy.

Powód główny nie zdołał też podważyć rozstrzygnięcia Sądu I instancji w części uwzględniającej powództwo wzajemne w zakresie kwoty 55.760,02 złotych. Skoro kwota ta została wpłacona przez powoda wzajemnego na rzecz pozwanego wzajemnego (powoda głównego) tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zaś w § 10 ust. 5 umowy strony postanowiły, że zwrot zabezpieczenia należytego jej wykonania nastąpi w terminie do 30 dni od daty upływu terminu obowiązywania umowy, a umowa przestała obowiązywać z dniem 31 grudnia 2012 roku, zaś zgłoszony przez powoda głównego zarzut potrącenia tej kwoty jest nieskuteczny – powodowi głównemu nie przysługuje wierzytelność nadająca się do potrącenia, to pozwany wzajemny (powód główny) winien zwrócić powodowi wzajemnemu kwotę 55.760,02 złotych.

Przechodząc do apelacji powoda wzajemnego trzeba zgodzić się ze skarżącym, że Sąd I instancji rzeczywiście z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. uznał, iż istniały podstawy do odmowy przez pozwanego wzajemnego przyjęcia biomasy dostarczanej przez powoda wzajemnego w lipcu i październiku 2012 roku.

W § 6 umowy strony przewidziały, że kupujący odmówi przyjęcia lub zwróci dostawę biomasy sprzedającemu na jego koszt, jeżeli biomasa będzie niezgodna z parametrami z § 4 umowy. W warunkach kwalifikacji i odbioru dostaw wskazano wymiary, jakie powinna posiadać biomasa (pkt 2), a jednocześnie przewidziano, że w przypadku peletu można dokonać sprawdzenia proporcji wagowych części speletowanych i części luźnych (niespeletowanych) poprzez pomiar wagowy procentowej zawartości części luźnych na podstawie pobranej próbki, a poboru próbki i pomiaru dokonuje pracownik Oddziału w obecności upoważnionego przedstawiciela sprzedającego lub kierowcy dostarczającego biomasę, zaś sprawdzenia dokonuje przedstawiciel kupującego (pkt 5). W § 5 umowy wskazano, że pobór próbek dostarczonej biomasy odbywa się w miejscu dostawy, a kontrola jakości dostarczonej biomasy w zakresie parametrów gwarantowanych przez sprzedającego będzie odbywała się w laboratorium (...) lub innym laboratorium w sieci laboratoriów akredytowanych (...), przy czym dla każdej partii do badań kupujący wystawia protokół jakości biomasy, zawierający średnie parametry biomasy. Z § 2 ust. 11 umowy wynika, że partia do badań to suma prób pobranych w ciągu doby z pojedynczych samochodów, zaś w ust. 12 wskazano, że protokół z badań jakości biomasy to dokument zawierający średnie parametry biomasy. Z postanowień tych wynika, że protokół z badań jakości biomasy winien zawierać średnie parametry biomasy z całej partii do badań.

Tymczasem na rozprawie w dniu 9 stycznia 2014 roku pełnomocnik pozwanego wzajemnego przyznał, że do maja 2013 roku odbiór biomasy odbywał się po dokonaniu oględzin (k. 469). Także zebrane w sprawie dokumenty, w szczególności protokoły odmowy przyjęcia biomasy potwierdzają, że co do zasady, za wyjątkiem kilku przypadków, w których badano próbki biomasy metodą sitową, dokonywano oględzin biomasy. W przypadku biomasy dostarczanej przez powoda wzajemnego nie pobierano próbek ze wszystkich samochodów z danej doby, aby wyliczyć średnie parametry biomasy, nie stosowano przewidzianego w warunkach kwalifikacji i odbioru dostaw pomiaru wagowego procentowej zawartości części luźnych na podstawie pobranej próbki.

Sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania opinia Instytutu (...) w P. (k. 518-529) potwierdza, że stosowane przez pozwanego wzajemnego oględziny, jak też badanie na ręcznym przesiewaczu nie były wystarczające do zdyskwalifikowania biomasy dostarczanej przez powoda wzajemnego.

Przeprowadzone badanie laboratoryjne dotyczyło próbek z pojedynczych samochodów, a nie partii do badań obejmującej próbki ze wszystkich samochodów z danej doby. Z zeznań świadka P. J. wynika przy tym, że pobrane do badań laboratoryjnych próbki nie były reprezentatywne, próbki te pobierano bowiem tylko z wierzchu ładunku (k. 566).

Skoro stosowane przez pozwanego wzajemnego metody badania jakości biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego nie były zgodne z umową stron, a jednocześnie nie były właściwe do ustalenia rzeczywistej jakości biomasy, to nie można uznać, że powód wzajemny dostarczał biomasę o niezgodnej z umową jakości, a jednocześnie, że

pozwany wzajemny mógł odmówić przyjęcia biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w lipcu i październiku 2012 roku, za wyjątkiem biomasy dostarczonej w dniu 12 października 2012 roku w samochodzie o numerze rejestracyjnym (...), w której były wtrącenia niezidentyfikowanego pochodzenia (k. 267), pominiętej jednak także przez powoda wzajemnego (k. 323).

Tym samym powód wzajemny mógł domagać się od pozwanego wzajemnego na podstawie art. 483 § 1 k.c. z zw. z art. 484 § 1 k.c. przewidzianej w § 11 ust. 1 umowy stron kary umownej za nieodebranie biomasy oraz, stosownie do § 11 ust. 7 umowy stron także odszkodowania uzupełniającego, pokrywającego szkodę związaną z nienależycie zrealizowaną dostawą nienaprawioną przez karę umowną.

Powodowi wzajemnemu należy się od pozwanego wzajemnego kara umowna za nieodebranie biomasy w dniach 23 – 24 lipca 2012 roku, a także w dniach 8 – 18 października 2012 roku w niekwestionowanej przez pozwanego wzajemnego łącznej kwocie 27.484,50 złotych, w tym w kwocie 16.6558,59 złotych za nieodebranie biomasy w lipcu i w kwocie 10.925,91 złotych za nieodebranie biomasy w październiku (k. 319).

W związku z nieodebraniem przez pozwanego wzajemnego biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w lipcu 2012 roku powód wzajemny – jak wynika z niekwestionowanych jego twierdzeń – przetransportował biomasę z 13 samochodów o łącznej wadze 302,36 ton z B. z powrotem do magazynu do S.. Tym samym powód wzajemny poniósł szkodę w postaci kosztów tego transportu w kwocie 26.728,64 złotych (k. 325 i 326: poz. 2 – 2.238,29 złotych, poz. 4 – 2.291,33 złotych, poz. 6 – 2.218,84 złotych, poz. 8 – 2.213,54 złotych, poz. 10 – 2.215,30 złotych, poz. 12 – 2.202,93 złotych, poz. 14 – 1.764,46 złotych, poz. 16 – 2.116,30 złotych, poz. 18 – 1.939,50 złotych, poz. 20 – 1.674,30 złotych, poz. 22 – 1.589,43 złotych, poz. 24 – 2.293,10 złotych, poz. 26 – 1.971,32 złotych).

Z kolei w związku z nieodebraniem przez pozwanego wzajemnego biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w październiku 2012 roku powód wzajemny – jak wynika z niekwestionowanych jego twierdzeń – przetransportował biomasę z 8 samochodów o łącznej wadze 199,56 ton z B. do K. (R.), gdzie sprzedał ją (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Wobec tego, że koszty transportu na trasie S. – K. (R.) wynoszą 113,60 złotych za tonę, zaś na trasie S. – B. – K. (R.) – 157 złotych za tonę, to szkoda powoda wzajemnego obejmująca wzrost kosztów transportu 199,56 ton biomasy wynosi 8.660,90 złotych [(157 złotych – 113,60 złotych) x 199,56 ton] (k. 320 i nast.).

Biomasę nieodebraną przez pozwanego wzajemnego w lipcu 2012 roku powód wzajemny sprzedał na rzecz PPHU (...) spółki cywilnej do W. w dniu 20 lub 22 października 2012 roku (k. 340, 341) i na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do C. w dniu 25 lub 26 października 2012 roku (k. 342-344), zaś biomasę nieodebraną przez pozwanego wzajemnego w październiku 2012 roku powód wzajemny sprzedał na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. w dniu 26 października 2012 roku (k. 345). Z niekwestionowanych wyliczeń powoda wzajemnego wynika, że różnica pomiędzy ceną za biomasę, którą uzyskalby od pozwanego wzajemnego, a ceną rzeczywiście uzyskaną od PPHU (...) spółki cywilnej, (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi 35.910,83 złotych (k. 339). Tym samym trzeba uznać, że w związku z nieodebraniem przez pozwanego wzajemnego biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w lipcu i październiku 2012 roku powód wzajemny poniósł szkodę w kwocie 35.910,83 złotych stanowiącej różnicę w cenie za zwróconą biomasę sprzedaną taniej innym podmiotom.

W związku z nieodebraniem przez pozwanego wzajemnego biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w lipcu 2012 roku powód wzajemny poniósł także szkodę w postaci kosztów składowania tej biomasy na statku Karmel, który przyplłynął w lipcu i z którego pochodziła biomasa dostarczona pozwanemu wzajemnemu przez powoda wzajemnego w lipcu 2012 roku. Z porównania dat sprzedaży biomasy przez powoda wzajemnego na rzecz PPHU (...) spółki cywilnej (20 lub 22 października 2012 roku) i na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (25 lub 26 października 2012 roku) i dat wydań biomasy ze statku Karmel w październiku 2012 roku (k. 329) wynika, że biomasę tę wydano najpóźniej w dniach 4 października – 106,88 ton, 5 października – 75,800 ton i 8 października – 119,72 ton. Wobec tego, że powód wzajemny domaga się zwrotu kosztów składowania biomasy nieodebranej przez pozwanego wzajemnego w lipcu 2012 roku od dnia 1 października 2012 roku, a w październiku 2012 roku koszt

składowania biomasy wyniósł 1 złoty za tonę za dobę, to poniesiona przez powoda wzajemnego szkoda w postaci kosztów składowania tej biomasy wynosi 1.764,28 złotych [(106,88 ton x 4 dni = 427,52 złotych) + (75,800 ton x 5 dni = 379 złotych) + (119,72 ton x 8 dni = 957,76 złotych)].

Szkoda powoda wzajemnego poniesiona w związku z nieodebraniem przez pozwanego wzajemnego biomasy dostarczonej przez powoda wzajemnego w lipcu i październiku 2012 roku wynosi zatem 73.064,65 złotych (35.389,54 złotych + 35.910,83 złotych + 1.764,28 złotych).

Wobec tego, że powód wzajemny może domagać się od pozwanego wzajemnego odszkodowania uzupełniającego, pokrywającego szkodę nienaprawioną przez karę umowną, to tytułem tego odszkodowania przysługuje mu kwota 45.580,15 złotych (73.064,65 złotych – 27.484,50 złotych).

Ostatecznie powodowi wzajemnemu należy się od pozwanego wzajemnego kwota 128.824,67 złotych (27.484,50 złotych + 45.580,15 złotych + 55.760,02 złotych).

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. powodowi należą się odsetki ustawowe od kwoty 62.138,74 złotych, obejmującej karę umowną za nieodebranie przez pozwanego wzajemnego biomasy w lipcu 2012 roku i odszkodowanie uzupełniające, od dnia 8 stycznia 2013 roku, skoro w piśmie doręczonym pozwanemu wzajemnemu w dniu 31 grudnia 2012 roku powód wzajemny wezwał go do zapłaty tych należności w terminie 7 dni (k. 143), odsetki ustawowe od kwoty 55.760,02 złotych tytułem zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy należą się powodowi od dnia 31 stycznia 2013 roku, bowiem według § 10 ust. 5 umowy stron zabezpieczenie miało zostać zwrócone w terminie do 30 dni od daty upływu obowiązywania umowy, a umowa wygasła z dniem 31 grudnia 2012 roku, zaś odsetki ustawowe od kwoty 10.925,91 złotych tytułem kary umownej za nieodebranie przez pozwanego wzajemnego biomasy w październiku 2012 roku należą się powodowi od dnia 13 maja 2013 roku, skoro w tym dniu pozwany wzajemny otrzymał odpis pozwu wzajemnego, w którym powód wzajemny domagał się kary umownej za nieodebranie przez pozwanego wzajemnego biomasy w październiku 2012 roku (k. 358). Wcześniejszego wezwania do zapłaty tej kwoty brak w aktach sprawy.

Korekta rozstrzygnięcia Sądu I instancji w przedmiocie żądania głównego w części dotyczącej powództwa wzajemnego skutkowałą zmianą orzeczenia tego Sądu o kosztach procesu związanych z powództwem wzajemnym.

Ostatecznie proces w pierwszej instancji w części dotyczącej powództwa wzajemnego powód wzajemny wygrał w około 53%, bowiem domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego wzajemnego kwoty 242.767,48 złotych, zaś jego żądanie zostało uwzględnione co do kwoty 128.824,67 złotych (128.824,67 złotych / 242.767,48 złotych). Wynik ten uzasadniał stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu związanych z powództwem wzajemnym, stosownie do art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Wobec tego, że w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w części dotyczącej powództwa wzajemnego powód wzajemny poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 24.768 złotych, w tym opłatę sądową od pozwu wzajemnego w kwocie 12.139 złotych, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 złotych, ustalonej na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych, a także koszty opinii biegłego w kwocie 5.412 złotych, zaś pozwany wzajemny poniósł koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 złotych, ustalonej również na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych, to w związku z powództwem wzajemnym pozwany wzajemny powinien zwrócić powodowi wzajemnemu koszty procesu w kwocie 9.735,05 złotych [24.768 złotych – (24.768 złotych + 7.217 złotych) x 47%].

Dlatego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok jak w punkcie I sentencji. Apelację powoda wzajemnego w pozostałej części, zaś apelację pozwanego wzajemnego (powoda głównego) w całości oddalono na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie II sentencji.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono mając na uwadze wynik tego postępowania oraz treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 109 k.p.c.

W części dotyczącej powództwa głównego powód główny (pozwany wzajemny) żądał zmiany orzeczenia Sądu I instancji w zakresie kwoty 406.344,88 złotych. W tej części pozwany główny (powód wzajemny) wygrał proces w 100% i dlatego powód główny (pozwany wzajemny) winien zwrócić pozwanemu głównemu (powodowi wzajemnemu) poniesione przez niego w drugiej instancji koszty procesu związane z powództwem głównym obejmujące koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 złotych, ustalonej na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).

Z kolei w części dotyczącej powództwa wzajemnego powód główny (pozwany wzajemny) żądał zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie kwoty 55.760 złotych, zaś pozwany główny (powód wzajemny) w zakresie kwoty 159.523,02 złotych. W tej części pozwany główny (powód wzajemny) wygrał proces związany z apelacją powoda głównego (pozwanego wzajemnego) w zakresie kwoty 55.760 złotych, zaś proces związany z własną apelacją w zakresie kwoty 73.064,65 złotych, łącznie w zakresie kwoty 128.824,65 złotych, a zatem w około 60% (128.824,65 złotych / 215.283,02 złotych).

Wobec tego, że w postępowaniu odwoławczym w części dotyczącej powództwa wzajemnego powód główny (pozwany wzajemny) poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 8.189 złotych, w tym opłatę sądową od apelacji w kwocie 2.789 złotych i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 złotych, ustalonej na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490), zaś pozwany główny (powód wzajemny) poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 13.377 złotych, w tym opłatę sądową od apelacji w kwocie 7.977 złotych i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 złotych, ustalonej na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 roku, poz. 490), to powód główny (pozwany wzajemny) winien zwrócić pozwanemu głównemu (powodowi wzajemnemu) poniesione przez niego w drugiej instancji koszty procesu związane z powództwem wzajemnym w kwocie 4.750,60 złotych [13.377 złotych – (8.189 złotych + 13.377 złotych) x 40%].

Ostatecznie powód główny (pozwany wzajemny) powinien zwrócić pozwanemu głównemu (powodowi wzajemnemu) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję kwotę 10.150,60 złotych (5.400 złotych + 4.750,60 złotych).